

USCA

POST

KONTAKTORGAAN VAN DE VERENIGING VOOR USA EN CANADA FILATELIE

Verschijnt minstens vijf maal per jaar
 Redactie: A. G. van Herk Tel. 030-881741
 Livingstonelaan 249 - 3526 HG Utrecht
 April 1992 ISSN 0922-0089 Nummer 59

EUROPHILEX '92
 500 Jaar Ontdekking Amerika
 door R. P. Lourens

Nog een paar dagen en dan is het zo ver. Dan opent de "Europhilex '92" haar poorten voor de Nederlandse en Belgische postzegelverzamelaars en voor ieder die daar interesse voor heeft. Dan staat Tilburg, op 1, 2 en 3 mei, drie dagen lang bol van de filatelie en is de Stadsspoorthal aan de Goirleseweg omgetoverd tot een ware postzegelhappening.

Dit alles is het resultaat van twee jaar keihard werken door de vier organiserende verenigingen: "V.P.T.", de Vereniging van Postzegelverzamelaars uit Tilburg en onze Vereniging voor USA- en Canada Filatelie uit Nederland, samen met de Belgische verenigingen "V.P.B. Studiekring" te Antwerpen en de "Koninklijke Postzegelvereniging van het Land van Waas" uit Sint Niklaas.

Voor de landelijke Vereniging voor USA- en Canada Filatelie is 1992 het jaar van 500 jaar ontdekking Amerika en dat was aanlei-

ding genoeg om te gaan zoeken naar een geschikte locatie om Columbus met een tentoonstelling te herdenken. De keuze viel op Tilburg, omdat de plaatselijke vereniging "V.P.T." zijn 50-jarig bestaan ook niet ongemerkt voorbij wilde laten gaan en eveneens aan een tentoonstelling dacht.

Omdat 1992 tevens het jaar van het Verenigd Europa is, werden ook twee Belgische verenigingen aangezocht om aan dit evenement een *Europees* tintje te geven.

En zo ontstond een hechte samenwerking die heeft geleid tot dit prachtige resultaat met als thema "Europhilex '92 - Vijfhonderd Jaar Ontdekking Amerika", een nationale expositie met een internationaal karakter.

Wat gaat er allemaal in Tilburg gebeuren? De tentoonstelling zelf telt 764 kaders. De jeugdis sterk vertegenwoordigd. Met 100 kaders gevuld door jeugdige filatelisten uit Nederland en België zal alleen al deze hoek het bekijken meer dan waard zijn.

In de 64 kaders tellende erehof zal een aantal bekroonde verzamelingen (onder meer een schitterende Columbus-collectie) van bekende filatelisten te zien zijn.

De overige 600 kaders worden gevuld in de wedstrijdklasse Categorie 2, met daarin een behoorlijk aantal "Amerika" kaders. Ook is hier voor de Vereniging "Verenigde Naties/Verenigd Europa" een Europahoek gereserveerd.

In een aantal vitrines wordt een collectie postzegeldoosjes tentoongesteld alsook een achttal literatuur-inzendingen. Het Nederlands Spoorwegmuseum komt met een aantal model-posttreinen en een modelspoorbaan.

Zowel de Nederlandse als de Belgische PTT zullen aanwezig zijn met een stand. De Nederlandse PTT brengt twee bijzondere stem-

pels mee: een voor de tentoonstelling zelf en een voor de 80ste Filatelistendag, die op zondag 3 mei valt. Verder zijn er twee verschillende aanteken-strookjes voor dit evenement, ook weer een voor de tentoonstelling en een voor de 80ste Filatelistendag.

De Belgische PTT brengt één bijzonder stempel mee en zal in Tilburg beginnen met de voorverkoop van haar Europazegels die hetzelfde thema zullen hebben als onze tentoonstelling. (Of de Nederlandse PTT dit misschien ook gaat doen? Dat komt u alleen te weten als u naar Tilburg komt.)

Het Nederlandse Postmuseum zal ook aanwezig zijn. Het zal een collectie ontwerpen van Europazegels tonen die zeker de moeite van het bekijken waard zal zijn.

En verder zal een tiental gespecialiseerde verenigingen zich aan het publiek presenteren met een eigen stand. Maar de vier organiserende verenigingen staan uiteraard trots vooraan. Door hen zullen briefkaarten te koop worden aangeboden met het logo van de tentoonstelling. Ze gaan f1.75 per stuk kosten. Het wordt een setje van drie kaarten, een Nederlandse, een Belgische en ... u raadt het al, een Amerikaanse briefkaart. En dan is er nog de verkoop van het Jubileumboek, waarvoor een tiental auteurs uit vier verschillende landen een bijdrage hebben geleverd. Dit rijk geïllustreerde boek mag als herinnering aan *onze* tentoonstelling op uw boekenplank zeker niet ontbreken.

Een leuk detail: zowel het tentoonstellingslogo als de twee tentoonstellingsstempels van de PTT werden door ons clublid de heer A. de Zeeuw ontworpen.

En natuurlijk is er de handel. Met maar liefst 30 verkoopstands van handelaren uit

Nederland en België moet het wel heel raar lopen als u hier niets van uw gading kunt vinden.

Ook de jeugd houden wij wel bezig. Voor de kleintjes is er een filatelistische speurtocht waaraan leuke prijzen zijn verbonden, voor de wat ouderen is een filatelistisch jeugdweekend georganiseerd.

En houdt uw partner helemaal niet van postzegels? Voor hem of haar is er op zaterdag 2 mei een dag-excursie naar het Textielmuseum in Tilburg en het Likeurmuseum in Hilvarenbeek. Bij de prijs van f 41.- zijn de lunch en de entreegelden inbegrepen.

Op zaterdag 2 mei houdt de Nederlandse Bond van Filatelisten-Verenigingen zijn jaarvergadering in Tilburg. 's Avonds, tijdens het Bonds diner, worden de bekroningen van de tentoonstelling bekendgemaakt.

Op zondag 3 mei zullen er voor het eerst sinds drie jaar weer de Bondslezingen worden gehouden, en wel in een zijzaal van de tentoonstelling. Hier kunt u even bijkomen van de drukte en nog iets leren ook.

Wij geloven dat we met gepaste trots mogen zeggen dat hier door de organiserende verenigingen een fraai stukje voorbereidend werk is geleverd. Maar we zijn er nog lang niet. Op de dagen zelf kunnen we nog heel wat man- en/of vrouwkracht gebruiken. Natuurlijk kunnen we voor de diverse werkzaamheden professionele krachten in dienst nemen, maar dat kost handen vol geld en dat hebben we helaas niet. Maar leden hebben we wel en waarom zouden die ons niet kunnen helpen op hun "eigen" tentoonstelling? Wij doen daarom een dringend beroep op u om ons te komen assisteren, al was het maar voor één ochtend of een middag.

Wat hebben we allemaal nog nodig? Zie hier:

- Een paar stevige mensen voor het inrichten van de Hal op donderdag 30 april (u bent dan toch al vrij, dat komt dus goed uit). U kunt helpen bij het neerzetten van de kaders, tafels, stoelen, planten, kraampjes, het poetsen van de kaderruiten en het aanbrengen van de versieringen.
- Idem, maar dan voor het afbreken van al dat moois op zondagmiddag 3 mei.
- Mensen die 'smorgens op 1, 2 of 3 mei de Hal piekfijn in orde maken voordat het grote publiek komt (asbakken legen, stofzuigen, schoonmaken, planten, enz.).
- Het bemannen (bevrouwen) van onze eigen infostand voor een halve of een hele dag.
- Idem, maar dan voor de garderobe.
- Idem. maar nu voor de toiletten.
- Een secretaresse/typiste voor de Jury.
- Een assistent(e) voor het Bekertournooi.
- Zaalwachters tijdens de openingstijden.
- Bewakers van de tentoonstelling in de nachten van 30 april en 1 en 2 mei.

Meldt u zich bij het bestuur, desnoods in Tilburg spontaan ter plekke: alle hulp is bruikbaar.

De openingstijden zijn:

vrijdag	1 mei:	13.00 - 19.00 uur
zaterdag	2 mei:	10.00 - 19.00 uur
zondag	3 mei:	10.00 - 16.00 uur.

De Stadsspoorthal is gelegen tussen de snelweg Breda-Den Bosch en de Ringbaan Zuid in Zuid-Tilburg. Welke Afslag-Tilburg u ook neemt, als u niet de borden Centrum volgt, komt u altijd op deze Zuidelijke Ringbaan. Volg gewoon de borden naar Stadsspoorthal en het kan niet misgaan.

Vanaf het NS-Station Tilburg rijden regelmatig bussen naar de Sporthal. O ja, de toegang is natuurlijk gratis. Tot ziens!

CANADESE REPO-STEMPELS

Iedere Canada- en USA-verzamelaar kent, zo denken wij, de afkorting "RPO" die in vele stempels voorkwam. Die stond voor *Railroad Post Office*, spoorwegpostkantoor. Die kantoren speelden een grote rol in het postverkeer, maar sinds de spoorwegen het moesten afleggen tegen de luchtlijnen en de particuliere auto zijn de RPO's een afgesloten verzamelgebied geworden.

Zo'n jaar of drie geleden is in Canada het begrip RPO evenwel weer tot leven gekomen. Maar de vlag dekt nu een andere lading, namelijk een *Retail Postal Outlet* en dat is een verkooppunt van de post in de kleinhandel.

Maar die waren er toch al veel langer, zult u zeggen. Misschien hebt u, als u op familiebezoek was in Canada, zelf wel postzegels gehaald in de drugstore of in het warenhuis. Gelijk hebt u! Maar die verkooppunten worden *Substations* genoemd en dat is ook te zien aan hun stempels, want daarin komt de aanduiding "SUB/AUX" voor (aux voor het Franse *auxiliaire*) met het nummer van het kantoor.

De Retail Postal Outlets hebben een ietwat ander karakter. Het zijn op zichzelf staande postkantoren waar niets anders te koop is dan de postwaarden en postdiensten. Het verschil met een "gewoon" postkantoor is, dat het personeel niet in dienst is van Canada Post. De mensen die er werken, werken ook 's avonds en in de weekenden. Hun arbeidsvoorwaarden zijn minder goed dan bij de Post. Vaak zijn het familiebedrijfjes. De nu bestaande gewone postkantoren worden niet opgedoekt, maar nieuwe zijn bijna altijd RPO's die streven naar het maken van

winst. In de regel kan men er ook al terecht voor aantekenen, elektronische post en geldverkeer en vaak kan worden betaald met een credit card.

Deze kantoren hebben meest "RPO/CP" in hun stempel staan, eveneens met hun nummer.

Overigens heeft Canada Post niet de moeite genomen een register van deze stempels en de wijzigingen daarin bij te houden.

Er is voorgesteld deze nieuwerwetse RPO's aan te duiden als REPO's om verwarring met de ouderwetse te voorkomen. Of die suggestie is aangeslagen weten wij niet. Vermoedelijk wel, want zegt u maar eens hardop retail postal outlet. Dat komt niet lekker uit de strot, nietwaar?

Hoe dan ook, als u deze afkorting ooit tegenkomt, weet u waar hij voor staat.

GEEN CANADESE SCOTT MEER

Vraagt u niet meer naar de Scott Specialized Catalogue voor Canada, want die is er niet meer. Of beter die heet zo niet meer. In 1981 begon Scott Publishing Canada Ltd met deze publicatie. De Unitrade Press nam de zaak over en in de editie 1984 waren wel de naam Scott en de Scottnummering gehandhaafd, maar de prijzen stonden in Canadese dollars.

Toen Scott in 1989 met een ander systeem kwam voor de waardebepaling van de zegels stond Unitrade voor het dilemma die politiek te volgen of niet. Unitrade deed het niet.

Scott-USA zette daarop Unitrade voor het blok: óf dezelfde prijspolitiek volgen óf de naam Scott niet meer gebruiken. Unitrade koos voor het laatste. Zij mag nog wel de Scott nummering toepassen.

NIEUW: DE ASDA POSTAL CONNECTION

Als op 22 mei de Columbus-velletjes uitkomen, hebben 900 bij de ASDA, de American Stamp Dealers Association, aangesloten handelaren ze al in huis. De USPS sloot met de ASDA een contract waarmee deze de status "consignee" krijgt. Deze nieuwe constructie gaat de ASDA Postal Connection heten.

Deze status kunnen ook "wilde" handelaren krijgen, maar dan moeten zij aan allerlei voorwaarden voldoen en een cautie storten die niet mis is.

Ook in de USA worden eerste dag enveloppen meest bij de handel gekocht. De kopers kunnen daar nu, een dag na het verschijnen, ook de nieuwe zegels kopen, die de handelaar van te voren heeft besteld.

So what! hoor ik u zeggen (want Nederlanders beginnen zich al lekker thuis te voelen in het Engels). So een heleboel, antwoorden wij, nog steeds in steenkolenengels. Want als dit systeem eenmaal is ingeburgerd zal de Filatelistische Dienst geen zegels meer op ingezonden enveloppen plakken. Dat wal al l ng te tijdrovend en dus te duur. Afgelopen is het dan ook met al die cheques voor 29c. De Dienst accepteerde al nooit coniant geld. 't Gevolg: duizenden van die cheques. Het verwerken daarvan kostte meer dan 29c, dus tel uit de winst!

Wel gaat de Filatelistische Dienst FDC's verkopen zonder cachet. Dat wordt een standaard-artikel.

Wij denken dat deze nieuwe aanpak voor onze collega's in de USA een verbetering betekent. Al te vaak horen we de klacht dat nieuwe zegels niet op het postkantoor te koop zijn. N  kunnen de stamp fans ervoor terecht bij hun dealer.

Ralph Ebner DE PAPIERSOORTEN UIT DE AMERIKAANSE BANK NOTES TIJD (I) *Vertaling: A. van Herk*

De meeste artikelen gaan in de regel over historische achtergronden, postgeschiedenis of andere essentiële zaken rond de postzegel. Persoonlijk vind ik het leuker om me bezig te houden met de zegel zelf en daartoe behoort nu eenmaal ook het papier.

Natuurlijk zou ik mij kunnen beperken tot het standpunt dat de papiersoorten gecatalogiseerd zijn en dat dat alleen al genoeg is om er aandacht aan te schenken. Maar ik wil eigenlijk meer: ik wil proberen aan te tonen wanneer en waarom het verzamelen van papiersoorten zin kan hebben en waarom ik er plezier in heb. Ik zal daarbij echter ook wijzen op de grenzen die daaraan om uiteenlopende redenen zijn gesteld.

In dit artikel worden de papiersoorten behandeld die zijn gecatalogiseerd en die ik met zekerheid en onmiskenbaar kan beschrijven. Maar reeds bij dit eerste begin doen zich problemen voor met niet-vermelde tussentypen en blijkbaar fantasierijke catalogisering en twijfelachtige beschrijvingen in praktisch alle werken en artikelen waarin dit thema is behandeld.

PAPIERSOORTEN HET VERZAMELEN WAARD?

Dat postzegels worden gedrukt op papier is eigenlijk zo vanzelfsprekend dat men zich andere mogelijkheden niet eens kan voorstellen en het moet al even vanzelfsprekend voor ons zijn dat men met de zoveel eenvoudigere produktiemiddelen van de vorige eeuw niet altijd hetzelfde papier kon fabriceren en al helemaal niet gedurende tientallen

jaren. Nu kan men meteen aanvoeren dat toe-
vallige verschillen in de samenstelling,
de dikte en de structuur van het papier al-
tijd heel moeilijk zijn vast te stellen en
al helemaal niet met het blote oog of aan
de bedrukte voorzijde. Dus waarom ze dan
verzamelen en soms duur betalen? Over dat
laatste aspect kan men van mening verschil-
len, maar alleen de juiste kennis en be-
schrijving van een zegel kunnen bescherming
bieden tegen vervalsingen en "verbeterin-
gen". Zo zijn bijvoorbeeld valse *grills* van
de National Bank Note oplagen voor het over-
grote deel aangebracht in zegels van de
American Bank Note Company, omdat de ver-
valsers die gemakkelijker en goedkoper in
handen konden krijgen. Als men de kenmerken
van de *grills* niet kent zijn zulke verval-
singen alleen zonder veel moeite te herken-
nen aan de hand van de papiersoort.

Veel essentiëler en interessanter is het
evenwel om de posthistorisch belangrijke
veranderingen in de papiersoort en de plan-
nen daarvoor eens nader te bezien. Die zijn
er inderdaad: juist uit de tijd van de Con-
tinental Bank Note Company bestaan er heel
wat experimentele soorten papier. Ik noem
hier enkel de chemisch geprepareerde soor-
ten, die weliswaar nooit verder zijn geko-
men dan het proefstadium, en de *douhle pa-
pers* die uit twee lagen bestonden.

De hele ontwikkelingsgeschiedenis van de
postzegel is doortrokken van het streven
naar een zo hoogwaardig mogelijke, niet te
vervalsen postzegel, die ook nog bestand
moest zijn tegen verwijdering van het stem-
pel. Behalve de drukinkt speelt het papier
daarbij een grote rol.

Misschien is het ook gewoon interessant om
na te gaan tot welke oplage zegels, die
vele jaren lang met hetzelfde zegelbeeld in
omloop waren, behoren, te meer omdat daar-
bij niet minder dan drie drukkerijen be-

trokken zijn geweest. Hier vullen de papier-
soorten de mogelijkheden aan die door de
secret marks, de geheime tekens, al waren
gegeven.

Voor ik nu begin aan de beschrijving van
de verschillende drukkerijen en vervolgens
de papiersoorten, wil ik trachten te schil-
deren welke hulpmiddelen ik gebruik om pa-
piersoorten van elkaar te onderscheiden.

DOORLICHTEN

Het belangrijkste, snelste en praktisch al-
tijd bruikbare hulpmiddel is ongetwijfeld
doorlichten. Net als voor het bepalen van
de kleur is een heldere hemel verreweg de
beste achtergrond, maar met elke soort melk-
glas voor kunstlicht lukt het ook, als de
mattering maar homogeen, dus zonder struc-
tuur is.

De dikte van een papiersoort kan men na-
tuurlijk als echte papiersterkte in frac-
ties van millimeters weergeven. Maar de be-
naming *optische dikte* bevalt mij ook best.
Papiersoorten die meetbaar even dik zijn,
kunnen bij doorlichting volkomen verschil-
lende effecten opleveren. Terwijl de ene
heel licht en bijna doorschijnend blijft,
wordt de andere donker en troebel. Menige
soort vertoont een duidelijk lijnenpatroon.
andere een vaag en weer andere in het ge-
heel geen. Hier zijn gemakkelijke criteria
te vinden die ook op ruildagen controleer-
baar zijn. Vooral oefening is daarbij van
belang en de lichtbron mag niet te sterk
zijn, want dan gaan de effecten verloren.
Probeert u, als u met een melkglasplaat
werkt, die onder verschillende hoeken onder
het licht te houden. Het zal u verbazen hoe
papierstructuren dan herkenbaar worden.

UV-LICHT

Niet alleen voor het tijdperk van de opti-

sche witmakers kan een UV-lamp nuttige toetsingsnormen opleveren. Naar het schijnt, vertoont de lijm in oude papiersoorten de neiging tot uiteenlopende reacties. Blijft de ene soort nog betrekkelijk wit en helder, de andere wordt diepviolet, bijna helemaal donker. Let u erop dat een zwarte ondergrond absoluut noodzakelijk is. Ligt er papier met witmakers erin in de buurt, dan doet de straling daarvan alle effecten te niet. Deze methode is bijna ideaal voor ongebruikte zegels en voor zegels op brief die niet kunnen worden doorgelicht. Bij gestempelde, afgeweekte zegels moet men echter bedacht zijn op de mogelijkheid dat er veranderingen zijn opgetreden door lichtstoffen uit b.v. modernere zegels die die stoffen bevatten. Zoals bekend, kan met met natgemaakte fosforescerende en luminescerende zegels bijna afdrukken maken.

Maar ook de gom uit de periode van de Bank Notes is een storende factor, want die licht duidelijk geel op. Als de gom onvoldoende is weggewist of als er resten op de beeldzijde terechtgekomen zijn, doen zich avontuurlijke effecten voor die een sortering nagenoeg onmogelijk maken.

HET OPPERVLAKE ONDER DE MICROSCOOP

Zoals bekend, bestaat papier uit vezels. Hoe die samenhangen is onder andere zichtbaar aan het oppervlak. Bij een echt sterke vergroting (ik werk het liefst met Stereoskop en 20- tot 32-voudige vergroting) kan men onder het juiste strijklicht de uiteinden van de papiervezels zien. Soms zijn ze samengekleefd en praktisch niet te onderscheiden, soms ook staan ze allemaal als losse eindjes in de ruimte.

Ook hier komen naast duidelijke gevallen natuurlijk ook weer zegels voor met weinig losse eindjes waar niets uit op te maken

valt. Het is ook van belang erop te wijzen dat te lang en vooral te warm wassen het oppervlak verandert. Dus niet in een te heet bad, want dan gaat uw sortering ten onder!

PAPIERDIKTEMETERS

Het meest beschreven hulpmiddel, de diktemeter, is er naar mijn mening niet eens een. Het is mij, althans bij Amerikaanse zegels, tenminste nog nooit gelukt de papiersterkte goed te meten. Afgezien van moeilijkheden met onregelmatige gomdikte en vuiltjes in het papier zijn de zachte papiersoorten zo zacht dat ze bij het meten heel gemakkelijk kunnen worden samengedrukt tot de dikte van de harde papiersoorten. Ik denk dat de foutenspelingshaast groter is dan de afstand tussen de gemiddelde papierdikten voor de afzonderlijke papiersoorten, vooral omdat er altijd extra dikke of dunne exemplaren voorkomen bij elke soort.

Maar nu naar de details. Voor een beschrijving geef ik eerst een indeling naar de afzonderlijke drukkerijen.

PAPIERSOORTEN VAN DE NATIONAL BANK NOTE CO

Tot dusver heb ik alleen heel vage pogingen gevonden om het papier van de NBNC te beschrijven. Steevast wordt het in één pot gegooit met het "harde" papier van de Continental Bank Note Company en daarvan niet onderscheiden. Wel tekent men erbij aan dat er misschien verschil zit in de papierstructuur. Ik ben inderdaad van mening dat er typische National en typische Continental papiersoorten bestaan, die echter lang niet altijd uit elkaar te houden zijn. Dat is als regel ook niet nodig, omdat die twee drukkerijen op een paar uitzonderingen na uit elkaar gehouden kunnen worden aan de hand van de geheime tekens. Alleen bij de waarden 24c, 30c en 90c kan - naast de kleur

van de drukinkt - het papier doorslaggevend zijn.

Veel belangrijker is, dat men aan de serie van 1869 veilig en betrouwbaar de eigenschappen van de zogenaamde harde papier-soorten kan bestuderen.

Daarnaast wordt een enkele keer, bijvoorbeeld bij de 7c, al "zacht" papier genoemd. Maar dit kan geen gelijkenis vertonen met het later aldus genoemde papier. Ik beschik zelf niet over een duidelijk exemplaar hiervan, maar ik houd het op onregelmatigheden in dikte ontstaan tijdens de productie.

SOORTEN VAN DE CONTINENTAL BANK NOTE CY

Hier begint het interessant te worden, maar hier ontstaan ook alle problemen. In tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen heeft namelijk niet de American BNC een nieuwe, voor haar typische, papiersoort ingevoerd. Het staat absoluut vast dat dit al in 1878 gebeurde door de Continental BNC, zoals Kapitein Combs reeds in 1964 bewees aan de hand van een aantal dienstzegels. De waarden 3c, 6c, 30c en 90c van het *Treasury Department* komen, net als de 6c van het *Department of Justice*, aantoonbaar voor op het later nog te beschrijven papier, doch ze zijn nooit gedrukt bij de American BNC. Deze verkeerde, versimpelende voorstelling van zaken heeft zich echter tot op de dag van vandaag gehandhaafd in de catalogi en inderdaad is het - behalve bij de bovengenoemde uitzonderingen - in feite onmogelijk de drukken van de CBNC te onderscheiden van die van de ABNC, die beide op dezelfde papiersoort werden gedrukt. Maar dat mag ons hier voorlopig verder niet storen. Van veel groter belang is het feit dat de overschakeling door de CBNC niet in één keer plaats had: tenslotte nam ze de opdracht voor het drukken reeds in 1873 over van de NBNC.

In die vijf jaar hadden verscheidene proefnemingen plaats, enerzijds om de drukkwaliteit te verbeteren, anderzijds om het ruwe papier blijkbaar goedkoper te maken.

Daaruit kwam het *ribbed paper*, papier met ribbeltjes, en het *straw paper*, papier met strovezels, voort die wij later nog zullen bespreken.

Historisch van meer belang zijn echter de patenten die op papiersoorten werden verleend die een onzichtbare verwijdering van afstempelingen onmogelijk moesten maken. Die zegels krijgt weliswaar bijna niemand ooit te zien, maar posthistorisch zijn ze zo interessant dat ik er nog eens een apart artikel aan hoop te wijden. In ons bestek blijven ze echter buiten beschouwing, evenals de hoogwaardiger papiersoorten die voor bijzondere drukken zijn gebruikt.

Het beslissende moment bij de verandering van papiersoort in deze periode is het opduiken van een zogenaamd *intermediate paper* dat, zoals de naam al zegt, er precies tussen in ligt en daardoor iedere verzamelaar tot wanhoop brengt wanneer hij aan het sorteren gaat zonder dit fenomeen te kennen. Merkwaardigerwijs wordt het bijna nergens vermeld. Ikzelf heb lange tijd beweerd dat er zo'n tussentrap bestond, tot ik er voor het eerst over las. Juist hierin ligt wellicht ook de ernstigste fout in de overigens voortreffelijke werken van Brookman, die aan de ene kant zegt dat het om een ABNC-papier gaat en aan de andere kant dat het betrekkelijk zeldzaam is en het catalogiseren niet waard. Een catalogisering leidt maar tot verwarring, zo meent hij. Ik moet hem op alle drie punten met kracht tegenspreken.

Enerzijds bestaan er alleen door de CBNC gedrukte *official stamps* die op dit papier voorkomen, anderzijds komen sommige waarden

zo overvloedig voor dat ik bijvoorbeeld van de 6c tot nu toe alleen CBNC-drukken heb gevonden op dit papier, terwijl het gewone harde papier wel degelijk bestaat. Wat het thema verwarring aangaat wil ik aan de reeds gemaakte opmerkingen nog toevoegen dat de redactie van de Michel Catalogus op een gegeven moment besloten heeft bij twee waarden (6c en 15c) de papiersoort *u* in te voeren. Daarbij gaat het vermoedelijk om intermediate paper, maar dat ben ik bij praktisch alle waarden tegengekomen. Dat er geen prijzen bij zijn vermeld, bewijst dat basisgegevens in Amerikaanse catalogi ontbreken.

PAPIERSOORTEN VAN DE AMERICAN BANK NOTE CO.

Hierover hoef ik eigenlijk niets meer te zeggen. Het papier dat hiervoor bijna zonder uitzondering is gebruikt, is al bij de CBNC beschreven. Toen de ABNC in februari 1879 de complete CBNC overnam, heeft zij niet alleen het hele machinepark, de drukplaten enzovoorts overgenomen, maar ook de papierleverancier. En dat is praktisch zo gebleven tot de overname door het *Bureau of Engraving and Printing* in 1894.

Uiteraard bestaan er weer de gebruikelijke uitzonderingen en test-papiersoorten, onder andere met watermerken. Deze zijn echter uitvoerig beschreven in *The Two Cent Red-Brown*, Deel I, van Willard.

Een tip: de eerste portzegels resp. de uitgiften van na 1884 zijn bijzonder geschikt om deze papiersoort te bestuderen.

Nu hebben wij echter aldoor gesproken over iets zonder daarvan een beschrijving te geven. Dat doen we de volgende keer.

Wordt vervolgd.

(Met toestemming overgenomen uit *Rundbrief* 83 van onze Duitse zustervereniging.)

DISCRIMINATIE

Een Hantekreet van Bram Hessels

Een beladen term die veel gebruikt wordt bij menselijke relaties tussen verschillende rassen, geloven of seksen. Bestaat dit ook in ons postzegelwereldje? Zeker weten. Op 14 en 15 maart vond in Restaurant "De Waarbeek" te Hengelo, ter gelegenheid van het 25-jarig jubileum van de V.P.T. een tentoonstelling plaats in de categorie III. Daaraan heb ik deelgenomen, officieel voor de eerste keer modern opgezet naar de nieuwste richtlijnen voor thematische inzendingen.

Tot mijn grote verbazing werd mijn expositie "Nederlandse benamingen in de U.S.A." in het geheel niet beoordeeld. Voor mij een teleurstelling, wetend dat het een *unieke* expositie is, nooit eerder door iemand waar dan ook getoond. Maar ook voor velen, die er mij hun bewondering voor uitspraken, een onbegrijpelijke zaak. En voor de verenigingen waarvan ik een actief lid ben (E.P.V., V.P.T. en U.S.A./Canada) toch eigenlijk ook moeilijk verteerbaar. Immers, elke club pronkt toch graag met de prestaties van zijn leden?

En de jury? Die weet er geen raad mee. De heren vinden het wel leuk en origineel, hoor ik vaak zeggen, maar ze weten niet wat ze er mee aan moeten. Vreemd. Dáárom wordt mij eer en erkenning onthouden.

Wat is hier eigenlijk des poedels kern? Men houdt hardnekkig vast aan het standpunt dat een thematische verzameling *mondiaal* moet zijn. De juistheid van dit standpunt betwist ik, want ook *binnen* een bepaald postaal gebied zijn thematische opzetten zeer wel mogelijk. Zeker binnen het postale

gebied van de U.S.A. Om er een aantal te noemen: zoals ik bijvoorbeeld de Nederlandse inbreng in de U.S.A. demonstreer, kan ook de Duitse, de Engelse, de Franse of de Italiaanse getoond worden. Daarnaast zijn ook nog andersoortige mogelijkheden denkbaar.

Wat ik ten opzichte van de U.S.A. verricht heb, is ook ten opzichte van een gebied als Zuid-Afrika mogelijk, denk maar aan Bloem-, Klip- en Randfontein, enz. enz.

Zoiets met stempels op brieven en zegels uit te beelden, is toch bijzonder interessant. En dat mag dus niet. Ik vind dat maar begreemd gedacht, *discriminerend*.

Daar kan en zal ik mij niet bij neerleggen en ik zal blijven vechten om erkenning. Ik hoop steun te vinden bij de verenigingen waarvan ik lid ben.

Met mijn onveranderde opzet zal ik begin mei deelnemen aan onze tentoonstelling in Tilburg die geheel in het teken staat van de Columbusontdekking van 1492. Ik ben benieuwd hoe het mij daar zal vergaan.

Noot van de redactie:

Bij het ter perse gaan van dit nummer was nog niet bekend wat het lot van de inzending is geweest.

Het Bestuur heeft dit probleem ter sprake gebracht in het Landelijk Overlegorgaan van de Gespecialiseerde Verenigingen en Studiegroepen, het L.O.G.

Over het resultaat daarvan zullen wij u uiteraard op de hoogte houden.

Pressie van de zijde der verzamelaars is niet bij voorbaat kansloos. Dat is onlangs gebleken toen de Belastingzegels eindelijk als tentoonstellingsobject werden erkend. Interessant is in dit verband ook het lot van de telefoonkaarten (al vindt uw redacteur dat die in een heel ander vlak liggen.)

OPINIES OVER DE USA-ZEGELS VAN 1991

Traditiegetrouw onthullen wij u het oordeel van de abonnees op "Linn's Stamp News" over de in 1991 in de USA uitgekomen langlopende zegels (D), gelegenheidszegels (C) en postwaardestukken (P). Zie hier:

MEEST POPULAIRE UITGIFTE (D + C + P)

Velletje World War II, Priority Mail zegel, boekje Ruimtevaart.

BESTE ONTWERP

- D: \$ 2.90 Priority Mail, \$ 14 Express Mail, Reekalf
- C: World War II, Ruimtevaart, Kunstvliegen
- P: kaart Yankee Clipper, kaart Niagara Falls, envelop 11.1c Vogels

SLECHTSTE ONTWERP

- D: 4c Make-up Rate, \$ 1 Olympics, F-zegel
- C: boekje Comedians, Vermont, Desert Storm
- P: Star envelop, Magazine envelop, Ganzen envelop

BELANGRIJKSTE UITGIFTE

- D: Mount Rushmore (diepdruk), Hubert Humphrey, Vlaggen op Parade
- C: World War II, Desert Storm, Ruimtevaart
- P: briefkaart Bill of Rights, Love envelop, briefkaart Yankee Clipper

MEEST OVERBODIGE UITGIFTE

- D: \$ 1.- Olympics, \$ 14.- Express Mail, 4c Make-up Rate
- C: Kunstvliegen, Comedians, Jan Matzeliger
- P: Ganzen-, Magazine- en Love enveloppen

Het was te voorspellen: velletjes en boekjes favoriet!

KORT AMERIKAANS

Nu besloten is tot een *Elvis*-zegel in 1993 steekt de storm pas goed op. De ingezonden stukkenschrijvers maken overuren. Een drugs-verslaafde op een US-postzegel. Foei! drie-
werf foei! Iemand adviseert de USPS er nu
maar een serie van te maken met *Janis Joplin*
en *Jimi Hendrix* erbij, die ook slacht-
offer werden van een overdosis. Weer ande-
ren verwachten dat actiegroepen ervoor gaan
strijden dat de *Elvis*-zegel niet alleen op
papier wordt afgedrukt, maar ook op zwart
fluweel en blauwe suède. Misschien niet eens
zo'n gek idee. Wedden dat ze als warme ka-
detjes de loketten uit zouden vliegen?

Oei, dat was op het nippertje. Bijna was
het beestje wéér niet bij de naam genoemd.
In oktober komt er een boekje uit met vijf
Wild Animals waaronder de pinguin. De ont-
werpen werden onlangs al gepresenteerd. De
twee afgebeelde pinguins bleken de *apteno-
dytes patagonicus* te zijn. Maar ieders adem
stokte bij het zien van het opschrift "*Em-
peror Penguins*", want dat is - zoals wij
allen weten - de *aptenodytes forsteri*, de
keizerpinguin. Die op het plaatje zijn ko-
ningspinguins. U begrijpt: als doorgewin-
terde republikeinen weten die Amerikanen
niets af van het verschil tussen een koning
en een keizer. Gelukkig kreeg de USPS op
tijd een seintje en nu wordt het opschrift
nog op tijd veranderd. In "*King Penguins*".
In de Senaat is nu een wetsontwerp in voor-
bereiding dat beoogt tot "accuratere af-
beeldingen" op Amerikaanse zegels te komen
door het instellen van een commissie van
louter deskundigen, want de "zesjesmensen"
regeren de wereld, en dat kán niet!

Sinds 24 april is er weer een tweelinguit-
gifte. U weet wel: een *joint issue*, of een
companion stamp, of een *omnibus issue*, of
een gezamenlijke uitgifte of hoe dit ver-
schijnsel verder nog mag heten. Met Italië
deze keer. Een fraai blok van vier, gewijd
aan de eerste tocht, de "*First Voyage of
Christopher Columbus*", en in Italië aan de
"*Celebrazioni Colombiane*". Bekende gebeur-
tenissen in nieuwe afbeeldingen: het bezoek
aan Isabella om geld, de drie Schepen, Land
in zicht en de Landing. De waarde is 29c,
in Italië 500 Lire. De afbeeldingen zijn in
beide landen gelijk. Echt een tweeling dus.

Een nog onbekende weldoener heeft de *Postal
History Foundation* \$ 100.000 cadeau gedaan.
Deze stichting werd in 1960 opgericht als
de *Western Postal History Foundation*, ge-
vestigd in Tucson, AZ. Maar in 1990 werd
"Western" er afgeknipt. De naam van de gul-
le gever wordt later bekendgemaakt. Als u
het bent, wees dan niet flauw, verklap het
uw clubgenoten maar alvast!

Er zijn klanten die de USPS vragen om nu
eindelijk eens met rollen van 30.000 zegels
te komen. Die rolletjes van 10.000 zijn zo
op. Was ons ook al opgevallen.

De ASDA, de Bond van Amerikaanse Postzegel-
handelaren, vindt dat de USPS nog niet ge-
noeg doet aan de bevordering van ons aller
hobby. In 1992 en 1993 gaat zij zelf een
aantal luide manifestaties op touw zetten,
zogenaamde *Super Stamp Events*. (Vindt u al
die superlatieven ook zo vermoeiend?). Er
is al deining over, want de eerste daarvan,
de *ASDA National Show*, heeft plaats van 28
oktober tot 1 november en valt dan samen
met de *Chicagoex*. U ziet: *too many cooks
spoil the broth*: met te veel koks wordt de
brij te zout!

De zes Columbus souvenirvelletjes die op 22 mei, de eerste dag van de "World Columbian Stamp Expo", zullen uitkomen, worden juweeltjes. Voor de reproductie van de zegels uit 1893 werden van de 100 jaar oude patrijzen nieuwe *transfer rolls* aangemaakt waarop enkel het jaartal 1893 is veranderd in 1992. Ze worden dus in staaldiepdruk afgedrukt, alleen de achtergronden zijn in offset. De kleuren zullen die van 1893 zo dicht mogelijk benaderen, de zegels zijn getand.

Niet alleen de Columbuszegels uit 1893 worden "herdrukt" op souvenirvelletjes, ook de toegangskaarten voor de "World Columbian Stamp Expo" worden een herdruk van die uit 1893. Destijds waren er vijf verschillende, nu is er (voorlopig?) maar één: die met het hoofd van Columbus. Uiteraard met een hedendaagse aanvullende tekst, anders gebruikte u ijskoud uw kaartje uit 1893 weer.

Eindelijk kunnen wij dan uit de doeken doen wat de goede prijs voor een postzegel is: "de prijs waarover een deskundige handelaar en een tevreden verzamelaar het eens worden." Aldus de nieuwe Harris Catalogus. En die heeft nu ook rigoureuus de sprong naar "marktprijzen" gemaakt. De nieuwe prijzen verschillen soms verbluffend van de oude.

Oei, en ook dat was weer op het nippertje. Bijna was de nieuwe "Flag over White House" rolzegel uitgekomen zonder dat er op het Witte Huis, afgebeeld onder een grote vlag, óók nog een vlag stond. En die vlag waait daar al sinds het Huis in gebruik werd genomen. Gelukkig is John Sununu, toen chef-staf van President Bush, een fervent filatelist. Eén blik op het ontwerp was voor hem genoeg en ijlings is er toen door het BEP een vlaggetje bijgetekend.

Statistiekemerds opgelet! hier is het postjaar 1991 in cijfers. Behandeld werden 166 miljard poststukken, dat zijn er 661 per Amerikaan. Plus 538 miljoen interne poststukken van de USPS. Er stonden 748.961 personen op de loonlijst, waarvan 2408 op het hoofdkantoor aan de L'Enfant Plaza in Washington DC. Er waren 12.586 postmasters in dienst en 14.483 postmistresses. In de steden bestelden 232.182 postboden de post. Maar die verdienden geen \$ 138.900, zoals de postmaster general. Van het personeel is 21.1% kleurling, bijna dubbel zo veel als in het bedrijfsleven. Men kon terecht op 39.985 postkantoren die samen 120.1 miljoen adressen bedienden, o.a. met 177.719 eigen voertuigen.

Toch wel een flinke zaak, die USPS.

Als u een gegraveerde *Flag over Mount Rushmore* rolzegel te pakken krijgt met plaatnummer 7, kijk dan twee keer naar de kleur. Die kan in plaats van "maroon" (kastanjebruin) gewóón bruin zijn. Het BEP weet nog niet hoe dat zo kon komen. (Let wel: het gaat niet om de later verschenen variant in rasterdiepdruk.)

Hier is weer onze gratis tip: de *Wolf Trap Farm Park* zegel uit 1982, Scott 2018, zit in de lift. Hebt u hem nog niet, haal hem daar dan uit!

Die nieuwe moderne *sprayed-on* postmerken gaan dezelfde kuren vertonen als de ouderwetse. Zo zijn ze al in spiegelschrift gevonden. Vermoedelijk "Abklatsch"-gevallen. 't Is trouwens toch uitkijken met die dingen. Plots kreeg een aantal mensen brieven waarop het stempel *You Bitch* (= Kreng dat je bent) was gespoten. Was bij een test gebruikt en vergeten weg te halen. Dat wordt advocatenwerk.....

Heel misschien komt er een zegel voor Francis Bellamy, de man die men houdt voor de schrijver van de *Pledge of Allegiance to the Flag*, de eed van trouw aan de vlag, die o.a. elke dag door de scholieren wordt afgelegd. Een eeuw geleden, op 8 september 1892, werd die *Pledge* voor het eerst afgedrukt in de *Youth's Companion* in Boston. Vandaar.

.....
't Is niet waar hoor, dat u rijk kunt worden van al die niet-afgestempelde zegels die u uit Amerikaanse kilowaar vist. Bij een steekproef leverde een baal van $2\frac{1}{4}$ kilo onlangs slechts 109 van die zegels op ter waarde van \$ 27.76. De baal kostte \$ 25.- Had u voor \$ 2.76 al die honderden zegels zitten sorteren en afweken.

.....
Als u in Jackson, MS, komt en u ziet het uithangbord "Stamps & Stamps - Attorneys at Law", loop dan niet naar binnen om postzegels. De eigenaars van dit advocatenbureau, een broer en zus, heten alleen maar Stamps van hun achternaam. Zielig, hè?

.....
Met die vijf se-tenant zegels voor de Olympische Zomerspelen die op 12 juli 1991 uitkwamen, is iets bijzonders aan de hand. U ziet het niet, maar ontwerper Joni Carter heeft de afbeeldingen geheel samengesteld op zijn IBM PS/2 *personal computer*. Nooit eerder vertoond. Goed, hij is een erkende computerkunst-pionier, maar waarom zoudt u op uw eigen peecetje straks niet zelf alle zegels die u nog moet hebben, afdrukken? (Dank aan clubgenoot Kokkelkoren die ons hierop attendeerde.)

.....
Zojiust hebt u genoten van de 40e aflevering van Kort Amerikaans met daarin het 500e, al dan niet met een knipoog gegeven, wetenswaardigheidje. Jan Wolkers belde nog. Zijn gelijknamige boek verkoopt een stuk beter sinds wij zijn titel hebben geleend!